

# **Inkoop- en Aanbestedingsbeleid**

Gemeente Wageningen

Ingangsdatum: 1 januari 2019

# Inhoudsopgave

<b>Hoofdstuk 1</b>	<b>Inleiding.....</b>	<b>1</b>
	1.1 Algemeen .....	1
	1.2 Doel Inkoop- en Aanbestedingsbeleid .....	1
	1.3 Relatie met andere beleidsterreinen .....	2
	1.4 Borging van het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid .....	2
	1.5 Regionale Inkoop.....	2
<b>Hoofdstuk 2</b>	<b>Juridische kaders .....</b>	<b>3</b>
	2.1 Wet- en regelgeving naleven .....	3
	2.2 Basisbeginselen nastreven .....	3
	2.3 Inkoopvoorwaarden toepassen .....	4
	2.4 Mandaat en volmacht .....	4
	2.5 Afwijkingsbevoegdheid .....	4
	2.6 Klachten .....	5
	2.7 Integriteiteisen .....	5
<b>Hoofdstuk 3</b>	<b>Maatschappelijk Verantwoord Inkopen .....</b>	<b>6</b>
	3.1 Circulair inkopen.....	6
	3.2 Sociaal maatschappelijke doelstelling .....	7
	3.3 Lokale economie en MKB .....	7
<b>Hoofdstuk 4</b>	<b>Economische kaders.....</b>	<b>8</b>
	4.1 Waardebepaling van de opdracht .....	8
	4.2 Te hanteren aanbestedingsprocedures.....	8
	4.3 Selectie- en gunningscriteria .....	8
	4.4 Contractvormen.....	9
	4.5 Marktconsultatie en -informatie .....	10
<b>Hoofdstuk 5</b>	<b>Organisatorische kaders.....</b>	<b>11</b>
	5.1 Inkoopmodel .....	11
	5.2 Inkoopsynergie.....	11
	5.3 Hanteren van standaard werkwijzen.....	11
	5.4 Contractbeheer.....	12
<b>Hoofdstuk 6</b>	<b>Evaluatie, verantwoording en communicatie.....</b>	<b>13</b>
	6.1 Evaluatie .....	13
	6.2 Verantwoording .....	13
	6.3 Communicatie .....	13
<b>Bijlage 1</b>	<b>Aanbestedingsprocedures en drempelbedragen.....</b>	<b>14</b>
<b>Bijlage 2</b>	<b>Verschil openbare en niet-openbare procedure van leveringen en diensten..</b>	<b>16</b>
<b>Bijlage 3</b>	<b>Begrippenlijst.....</b>	<b>17</b>

## Voorwoord

Voor u ligt het nieuwe Inkoop- en Aanbestedingsbeleid van de gemeente Wageningen. Dit beleid geeft de kaders en spelregels weer voor het inkopen van leveringen, diensten en werken. Het beschrijft op transparante wijze hoe de gemeente Wageningen de doelstellingen op inkoop- en aanbestedingsgebied, te weten rechtmatig en doelmatig handelen, verwezenlijkt en op welke manier zij inkooptaken uitvoert.

Het is belangrijk dat het Inkoop- en aanbestedingsbeleid wordt afgeleid van het organisatiebeleid, de inkoopdoelen dienen de organisatiedoelen te ondersteunen. Het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid sluit daarom aan op andere beleidsterreinen (zie 1.3).

In het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid wordt aandacht besteed aan actuele politieke thema's zoals: circulaire economie (duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI)), social return en kansen voor lokale en regionale ondernemers. Deze onderwerpen vormen samen met de kwaliteit van de in te kopen leveringen, diensten en werken een belangrijke rol.

### Missie en visie

Inkoop heeft een adviserende en coördinerende rol en is erop gericht de inkoopbehoeften van de gemeente optimaal in te vullen. We doen dit door doelmatig, rechtmatig en duurzaam in te kopen met als resultaat het beschikbaar hebben van de juiste goederen en diensten.

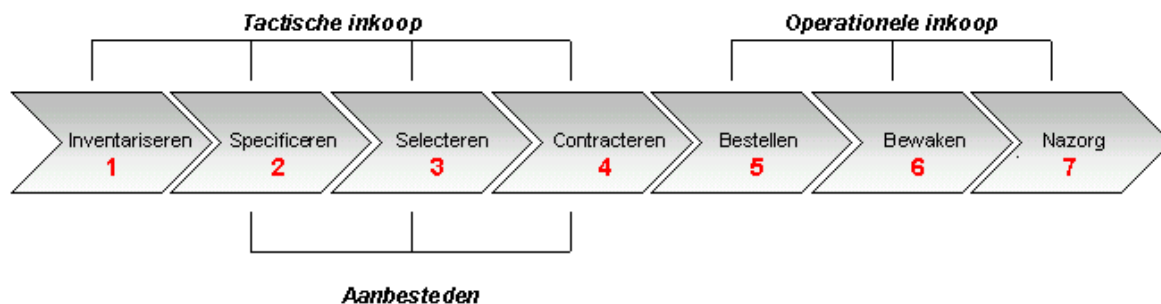
# Hoofdstuk 1 Inleiding

## 1.1 Algemeen

Het Inkoop- en aanbestedingsbeleid beschrijft op transparante wijze hoe de gemeente Wageningen de doelstellingen op inkoop- en aanbestedingsgebied verwezenlijkt en op welke manier zij inkooptaken uitvoert.

Dit Inkoop- en Aanbestedingsbeleid is van toepassing op alle leveringen, diensten en werken. Onder "inkopen" wordt verstaan: alle activiteiten die in de organisatie worden uitgevoerd om werken, leveringen of diensten van externe bronnen te betrekken. Kortom: alle handelingen van een (gemeentelijke) organisatie die facturen van derden tot gevolg hebben. De gemeente Wageningen is daarbij de inkoper waarbij de gemeente wettelijk als één geheel wordt gezien.

Inkoop is een procesmatige activiteit, die men kan onderverdelen in zeven stappen:



## 1.2 Doel Inkoop- en Aanbestedingsbeleid

Het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid geeft sturing aan de inkoopfunctie binnen de gemeente Wageningen. Het doel ervan is het eenduidig vastleggen, en voor zowel internen als externen toegankelijk maken van de uitgangspunten die de gemeente hanteert bij het inrichten van haar inkoopfunctie en het uitvoeren van al haar inkooptaken. Dit houdt in dat elke inkoop en aanbesteding van de gemeente conform dit inkoopbeleid wordt uitgevoerd.

Concreet betekent dit dat er moet worden voldaan aan:

1. **rechtmatigheid:** bij alle inkoop en aanbestedingen wordt minimaal voldaan aan de relevante wet- en regelgeving op zowel nationaal als Europees niveau;
2. **doelmatigheid:** het verwervingsproces wordt op een zodanige wijze uitgevoerd dat een maximale bijdrage wordt geleverd om tot een optimale bedrijfsvoering te komen;
3. **kostenbesparend/professioneel:** inkoopkansen optimaal worden benut door het versterken van inkoop samenwerking met andere gemeenten;
4. **integer/transparant:** de gemeente een integere en betrouwbare opdrachtgever wil zijn, die ondernemers eerlijke en gelijke kansen biedt en tegelijkertijd verantwoording aflegt over de besteding van publieke gelden;
5. **doelmatig/kwaliteitsverbetering:** de inkoopprocessen een belangrijke bijdrage leveren aan het algehele prestatieniveau van de gemeente, wat moet leiden tot optimalisering van producten, beheersing en vermindering van financiële risico's, en verduurzaming van de organisatie.

### 1.3 Relatie met andere beleidsterreinen

Eén van de doelstellingen van het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid is het scheppen van kaders om een bijdrage te kunnen leveren aan het algehele prestatieniveau van de gemeente. Het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid sluit daarom aan op andere beleidsterreinen:

- Mandaatbesluit "Kadernotitie mandaten gemeente Wageningen" en bijbehorende mandaten;
- Budgethoudersregeling gemeente Wageningen;
- Gemeentelijk integriteitbeleid; "De Wageningse gedragsregels";
- Programmabegroting 2018-2121;
- Klimaatplan 2017;
- Raad Informatie Brief: Toelichting Circulaire Economie (Corsa 14.0107997);
- Beleidskader Samen Wageningen;
- Ondertekening manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen MVI (Corsa 16.0202045).

### 1.4 Borging van het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid

Borging van het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid is in eerste instantie belegd bij de Inkoopadviseur. Deze faciliterende, adviserende en coördinerende rol uit zich in het bieden van handvatten, hulpmiddelen en ondersteuning aan alle organisatieonderdelen om het beleid ten uitvoer te kunnen brengen. De Inkoopadviseur richt zich op professionalisering van de inkoopfunctie die leidt tot een optimaal resultaat voor de interne opdrachtgever en de inkopende organisatie.

### 1.5 Regionale Inkoop

Inkoop kan ook samen met andere gemeenten worden gedaan. Bij regionale inkoop kunnen meestal schaalvoordelen worden behaald. Ook bij regionale inkoop dient het inkoopbeleid van de gemeente Wageningen van toepassing te zijn. Naast de concrete samenwerking met de gemeenten in de regio Food Valley (te weten: Veenendaal, Barneveld, Scherpenzeel, Rhenen, Renswoude, Nijkerk en Ede) kan er ook, afhankelijk van het onderwerp, samen worden gewerkt met andere gemeenten.

## Hoofdstuk 2 Juridische kaders

De volgende juridische beleidsuitgangspunten gelden ten aanzien van inkoop:

- het naleven van de wet- en regelgeving;
- het nastreven van basisbeginselen;
- de uitvoering van het Inkoop- en aanbestedingsbeleid;
- mandaat en volmacht;
- het toepassen van inkoopvoorwaarden.

### 2.1 Wet- en regelgeving naleven

De gemeente Wageningen is verplicht tot naleving van nationale en Europese wet- en regelgeving. Dit geldt ook met betrekking tot alle inkopen. In het bijzonder de naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen zoals deze in hoofdzaak zijn vertaald naar de Aanbestedingswet 2012, het Aanbestedingsbesluit, het Aanbestedingsreglement Werken 2016 en de Gids Proportionaliteit.

Vanaf juni 2016 zijn er nieuwe richtlijnen geïmplementeerd in de Aanbestedingswet. De basisprincipes zijn niet gewijzigd t.o.v. de Aanbestedingswet 2012, maar de regels zijn wel flexibeler ingevuld.

Het naleven van de inkoop- en aanbestedingsregels is een verplichting waar elke aanbestedende dienst zich aan moet houden. Sinds 2004 maakt een controle op de naleving van deze regels ook onderdeel uit van de accountantscontrole. Een professionele (en daarmee rechtmatige) inkoop draagt bij aan het behalen van een goedkeurende accountantsverklaring. Door consequent opstellen van aanbestedingsdossiers wordt aan de accountant en de raad inzicht gegeven in het verloop van inkoop- en aanbestedingstrajecten.

#### 2.1.1 Algemene Verordening Gegevensbescherming

Zowel bij de inrichting als de uitvoering van het inkoop- en aanbestedingsproces draagt de gemeente Wageningen er zorg voor dat bij de uitvoering van een opdracht wordt voldaan aan de eisen die voortvloeien uit de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de regelgeving op het gebied van informatiebeveiliging. Bij opdrachten met een ICT-component en/of waarbij persoonsgegevens worden verwerkt moeten er tussen de gemeente en de leverancier afspraken worden gemaakt over de technische en organisatorische maatregelen die er voor moeten zorgen dat de verwerking van persoonsgegevens in overeenstemming is met geldende wet- en regelgeving. Deze afspraken worden vastgelegd in een zgn. "verwerkersovereenkomst." De gemeente en de leverancier moeten hierover verantwoording af kunnen leggen (accountable) en gecontroleerd kunnen worden (auditable). Sinds begin 2018 is binnen de gemeente een nieuw model voor een verwerkersovereenkomst beschikbaar. Dit model is gebaseerd op de modelverwerkersovereenkomst van de Informatie beveiligingsdienst, en dient – indien een verwerkersovereenkomst moet worden aangegaan - als standaard te worden gehanteerd. Aangezien bij elke individuele situatie maatwerk vereist is, dient er bij het aangaan/afsluiten van een verwerkersovereenkomst zowel juridisch als technisch advies binnen de organisatie te worden ingewonnen.

### 2.2 Basisbeginselen nastreven

De grondbeginselen van het EG-verdrag en daarmee de Europese aanbestedingsrichtlijn zijn transparantie, objectiviteit, non-discriminatie, wederzijdse erkenning en proportionaliteit. Deze

grondbeginselen hanteert de gemeente Wageningen op alle inkoop en aanbestedingen ongeacht of de opdrachtwaarde zich nu boven dan wel onder de geldende Europese drempelwaarde bevindt. Hiermee onderstreept ze het belang van openbare controle op bestuurlijke en ambtelijke integriteit, en de doelmatige besteding van publieke gelden. Een belangrijke randvoorwaarde is dat de inspanning die noodzakelijk is om aan deze grond-beginselen te kunnen voldoen, past bij de grootte van de inkoop.

Grondbeginselen:

- **Objectiviteit** (integriteit): de beslissingen in de verschillende fasen van het inkoopproces zijn uitsluitend zakelijk gemotiveerd. Er mag geen verstrengeling zijn met persoonlijke motieven van de beslisser;
- **Transparantie**: ofwel het openbaarheidsbeginsel dat inhoudt dat een overheidsopdrachtgever zoveel mogelijk openbaarheid betracht bij het uitvoeren van zijn aanbestedingsprocedure en wordt zowel vooraf gegeven als achteraf in de vorm van verantwoording. Alle beslissingen in het inkoopproces en de bijbehorende motivering moeten controleerbaar zijn;
- **Non-discriminatie**: ook wel het gelijkheidsbeginsel genoemd. Iedere mededingende onderneming krijgt in beginsel een gelijke kans voor de gunning van de opdracht. Hiermee vormt de overheid een waarborg voor willekeur;
- **Proportionaliteit**: de kern van dit beginsel wordt gevormd door het idee, dat de eisen en wensen op een dusdanige wijze gesteld worden, dat deze in verhouding staan tot de te vergeven opdracht.

### 2.3 Inkoopvoorwaarden toepassen

Bij iedere inkoop worden in beginsel de Inkoopvoorwaarden van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) van toepassing verklaard: VNG Model Algemene Inkoop voorwaarden voor levering en diensten. Voor werken is UAV 2012 van toepassing en voor ICT diensten maken we gebruik van Gemeentelijke Inkoopvoorwaarden bij IT (GIBIT).

Voor inkoop waarvoor in de branche gebruikelijke algemene voorwaarden correct zijn gedeponerd en waarmee de gemeente goede ervaring heeft, kan besloten worden in te stemmen met de gehele of gedeeltelijke toepasselijkheid daarvan.

### 2.4 Mandaat en volmacht

Inkoop vindt plaats met inachtneming van de vigerende mandaat- en volmachtregeling van de gemeente Wageningen, in het bijzonder de Budgethoudersregeling Wageningen. Hierdoor kunnen budgethouders overeenkomsten aangaan op basis van volmacht van het college van B&W. De Gemeente wil slechts gebonden zijn aan verbintenissen en verplichtingen op basis van rechtsgeldige besluitvorming en vertegenwoordiging.

### 2.5 Afwijkingsbevoegdheid

Uit de drempelbedragen, zoals weergegeven in de aanbestedingstabel in bijlage 1, is af te lezen welke aanbestedingsprocedure moet worden gevolgd. Afwijken onder de Europese drempel is slechts mogelijk en toegestaan na advies van de inkoop afdeling en akkoord van de budgethouder.

Indien men van het gestelde met betrekking tot circulair inkoop, social return en lokale ondernemers wil afwijken, dient bij opdrachten met een totale waarde van € 50.000,- en hoger, vooraf akkoord te worden verkregen van het college.

## 2.6 Klachten

Indien een partij een klacht heeft over de wijze waarop de gemeente haar opdrachten in de markt zet, kan zij deze klacht melden bij [inkoopklacht@wageningen.nl](mailto:inkoopklacht@wageningen.nl). Klachten kunnen betrekking hebben op het niet naleven van wettelijke bepalingen of inbreuk op algemene aanbestedingsbeginselen. Een klacht moet duidelijk en gemotiveerd aangeven op welk aspect van de aanbestedingsprocedure de klacht betrekking heeft.

## 2.7 Integriteitseisen

### 2.7.1 Integriteitseisen aan bestuurders en ambtenaren

Alle inkopen van de Gemeente Wageningen worden op objectieve, transparante en niet-discriminerende wijze uitgevoerd. Bestuurders en ambtenaren dienen een zakelijke relatie te onderhouden met de opdrachtnemer en moeten te allen tijde integer zijn. Alle medewerkers dienen zich daarom te houden aan de 'Gedragscode voor ambtenaren bij de gemeente Wageningen' die sinds augustus 2006 van kracht is. Ook het Mandaatbesluit "Kadernotitie mandaten gemeente Wageningen", en de "Regeling melding financiële belangen gemeente Wageningen" zijn hierbij van toepassing.

### 2.7.2 Integriteitseisen aan opdrachtnemers

De Gemeente Wageningen stelt tevens eisen op het gebied van integriteit aan ondernemers. Deze dienen betrouwbaar te zijn en zich niet bezig te houden met criminele activiteiten. Op het moment dat hier niet aan wordt voldaan, wordt men uitgesloten als (mogelijke) opdrachtnemer. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van een gedragsverklaring aanbesteden (GVA) <https://www.justis.nl/producten/qva/>. Een GVA is een verklaring dat uit een onderzoek is gebleken dat er geen bezwaren zijn dat een natuurlijk persoon of rechtspersoon inschrijft op een overheidsopdracht en wordt verstrekt door Justis namens de minister van Veiligheid en Justitie.

Daarnaast is in de Aanbestedingswet verplicht gesteld om gebruik te maken van het Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA). Het UEA is het standaardformulier dat in Nederland wordt toegepast op aanbestedingen zowel boven als onder de Europese aanbestedingsdrempel. Met dit document kan de Ondernemer aangeven of hij voldoet aan eisen die de aanbestedende dienst stelt.



## Hoofdstuk 3 Maatschappelijk Verantwoord Inkopen

### 3.1 Circulair inkopen

De gemeente Wageningen heeft de ambitie om een duurzame samenleving na te streven zonder de gevolgen van beslissingen en keuzen af te wentelen op de toekomst of op andere landen en zonder grondstoffen of energie te verspillen. De gemeente heeft hier via haar eigen inkoopgedrag invloed op en heeft daarom de circulaire economie als visie en besloten de transitie naar een circulaire economie gemeente breed in te zetten en geleidelijk alle publieke inkopen binnen deze visie aan te besteden.

Het concept van Circulaire Economie beoogt bij een inkooptraject de hele economie te omvatten: van het moment van winnen van de grondstoffen tot het moment waarop de grondstof weer wordt hergebruikt. Het gaat zowel om wat er wordt gewonnen, hoe het wordt gewonnen en geproduceerd, hoe het wordt gebruikt en vervolgens keer op keer wordt hergebruikt. Het gaat niet alleen om milieuaspecten, maar ook de sociale aspecten (kinderarbeid, toxiciteit, en werkomstandigheden).

Het uitgangspunt is dat de gemeente Wageningen circulair inkoopt. Voor alle inkooptrajecten wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn met betrekking tot circulair inkopen en dient het circulair inkopen onderdeel te zijn van het inkooptraject. Dit vraagt om voortdurende innovatie van aanbieders en het bewust inzetten van middelen door de opdrachtgevers/aanbesteders.

#### Duurzaam inkopen

Voor het duurzaam inkopen programma zijn duurzaamheidsdocumenten en –criteria opgesteld door de rijksoverheid die gebruikt kunnen worden in het selectie- en gunningsproces (zie ook milieucriteriadocumenten op [www.pianoo.nl](http://www.pianoo.nl)). Voor het realiseren van een circulaire economie zijn de criteria niet voldoende. De duurzaamheidscriteria en –documenten kunnen inkopers wel gebruiken als instrument om praktische invulling te geven aan criteria bij het circulair inkopen. Geheel circulair inkopen is in de praktijk niet altijd mogelijk, maar de duurzaamheidscriteria kunnen altijd worden toegepast.

#### Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI)

Door ondertekening van dit manifest geven we ondersteuning aan een landelijk gedragen initiatief en laten we zien waar de gemeente Wageningen voor staat:

- Wij vinden het belangrijk om duurzame innovaties en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen door marktpartijen te stimuleren via ons inkoopbeleid en opdrachtgeverschap.
- We laten de markt weten dat MVI in toenemende mate leidend zal zijn in onze inkoopprocessen.
- We geven het signaal aan de samenleving dat wij onze voorbeeldrol als overheid serieus nemen.
- We geven het signaal aan onze eigen organisaties dat we hen willen meenemen in een toekomstgerichte werkwijze en inkoopcultuur.
- We geven een signaal aan elkaar dat we deze uitdaging samen aangaan.

#### Milieudoelstelling

De gemeente Wageningen is ambitieus en heeft zich ten doel gesteld om klimaatneutraal te zijn in 2030. Hiertoe zullen de komende jaren grote stappen gezet moeten worden. Om dat te kunnen doen heeft de gemeente de uitdaging aanvaard om met het bedrijfsleven en instellingen samen te werken en deze stappen gezamenlijk te zetten. Het klimaatbeleid is gericht op direct energieverbruik en op indirect energiegebruik (energie voor het maken van producten en diensten).

### 3.2 Sociaal maatschappelijke doelstelling

De gemeente streeft er naar, via de opdrachtverstrekking aan marktpartijen, concrete sociale winst te bereiken. Social return is een logische aanvulling op het beleid van de gemeente Wageningen aangaande duurzaam inkopen waar de balans tussen people, planet en profit centraal staat. In dit kader wordt onder social return verstaan dat de opdrachtgever (de gemeente) contractueel vastgelegde sociale voorwaarden stelt aan een opdrachtnemer. Deze voorwaarden liggen in eerste instantie op het terrein van kansen op de arbeidsmarkt voor werkzoekenden en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit kan echter ook breder getrokken worden: iets terugdoen voor de maatschappij is de letterlijke vertaling van social return. Door een bredere interpretatie te hanteren komen ook opdrachten voor social return in aanmerking die zich in eerste instantie minder zouden lenen voor social return.

De gemeente heeft een inspanningsverplichting om social return bij alle aanbestedingen met een totale opdrachtvoorwaarden van € 50.000 en hoger toe te passen.

Voor het opnemen van Social Return in een aanbesteding zijn vier opties toepasbaar:

1. De contracteis (5%-regeling)  
Een vast percentage (5%) van de overeengekomen aanneemsom van een opdracht wordt aangewend om werkzoekenden of mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in te zetten. Invulling kan na opdracht tussen de ondernemer en gemeente in een plan van aanpak worden overeengekomen
2. De contracteis in combinatie met een gunningcriteria  
Een vast percentage (5%) van de overeengekomen aanneemsom van een opdracht wordt aangewend om werkzoekenden of mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in te zetten **en** wordt als gunningcriteria meegenomen in de aanbesteding.
3. De sociale paragraaf  
De inschrijvers worden verzocht in hun inschrijving aan te geven hoeveel werkzoekenden of mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt ingezet zullen worden bij het uitvoeren van de opdracht. Dit aantal weegt mee in het gunningcriterium. Na opdracht wordt hier invulling aangegeven.
4. Het verzoek om ideeën  
De inschrijvers worden verzocht een voorstel te doen voor de wijze waarop invulling wordt gegeven aan social return. Dit wordt meegenomen als gunningcriterium.

### 3.3 Lokale economie en MKB

De gemeente Wageningen onderzoekt bij een enkelvoudige onderhandse procedure of er een geschikte Wageningse ondernemer is. Bij een meervoudig onderhandse procedure nodigen we, voor zover mogelijk, minimaal één lokale en één regionale ondernemer uit. Daarnaast houdt de gemeente rekening met het MKB. Dit doet de gemeente o.a. door het verminderen van de administratieve lasten en het voorkomen van het hanteren van onnodig zware selectie- en gunningscriteria.

## Hoofdstuk 4 Economische kaders

De economische uitgangspunten van het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid heeft de gemeente Wageningen ingedeeld in de volgende aspecten:

- Waardebepaling van de opdracht;
- Te hanteren aanbestedingsprocedures;
- Selectie- en gunningscriteria;
- Contractvormen;
- Marktconsultatie en -informatie.

### 4.1 Waardebepaling van de opdracht

Om te kunnen bepalen welke aanbestedingsprocedure moet worden gevolgd, wordt de totale opdrachtwaarde (exclusief BTW) inclusief eventuele verlengingen vastgesteld. Hierbij geldt als uitgangspunt dat de waarde gemeentebreed dient te worden vastgesteld en dienen alle percelen bij elkaar opgeteld te worden. In geen geval mag een opdracht worden gesplitst, opgeknipt of op onjuiste wijze worden geraamd om een aanbestedingsprocedure te ontduiken.

### 4.2 Te hanteren aanbestedingsprocedures

Voor opdrachten met een waarde onder de Europese drempelbedragen heeft de gemeente eigen beleid geformuleerd. Rekening houdend met de Europese wetgeving, de Nationale wet- en regelgeving en het eigen beleid worden de drempelbedragen gehanteerd en de minimaal te volgen procedures zoals weergegeven in de Aanbestedingstabel in bijlage 1.

#### 4.2.1 Europees aanbesteden van sociale en andere specifieke diensten

Niet op alle diensten is het volledige aanbestedingsregime van toepassing. Deze specifieke diensten zijn vermeld in bijlage XIV van Richtlijn 2014/24. Deze bijlage bevat veel onderwerpen binnen het sociaal domein. Een ander voorbeeld is een aanbesteding voor juridisch personeel; er mag worden aangenomen dat een buitenlandse jurist het Nederlandse rechtssysteem niet kent. In dat geval is er geen belang om buitenlandse ondernemers ook mee te laten dingen bij deze diensten.

#### 4.2.2 Grensoverschrijdend belang

Voorafgaand aan een aanbesteding vindt een objectieve toets plaats of sprake is van een duidelijk grensoverschrijdend belang. Bij overheidsopdrachten en concessieovereenkomsten met een duidelijk grensoverschrijdend belang past de gemeente de algemene beginselen van het aanbestedingsrecht toe.

#### 4.2.3 Registratie

Teneinde inzicht te verkrijgen in de uitvoering, naleving (rechtmatigheid) en resultaten van dit Inkoop- en Aanbestedingsbeleid, vindt registratie plaats van alle inkopen en aanbestedingen met een opdracht-waarde boven de drempel voor enkelvoudige aanbesteding. Om registratie mogelijk te maken wordt door de aanbestedende afdeling van deze inkopen en aanbestedingen, een melding gedaan bij de Inkoopadviseur.

### 4.3 Selectie- en gunningscriteria

Wanneer eenmaal is gekozen voor een bepaalde aanbestedingsprocedure zijn de selectie- en gunningscriteria aan de orde. De gemeente Wageningen hanteert in haar inkoopproces alleen selectie- en gunningscriteria die in haar ogen functioneel en proportioneel zijn voor het aan te besteden object.

### 4.3.1 Selectiecriteria

Selectiecriteria zijn de eisen die vooraf aan bedrijven gesteld worden als voorwaarde om aan de aanbesteding mee te mogen doen.

Geschiktheidseisen, uitsluitingsgronden en selectiecriteria hebben betrekking op de beoordeling en selectie van gegadigden en inschrijvers. In de praktijk worden deze begrippen nog al eens door elkaar gebruikt, zeker geschiktheidseisen en selectiecriteria.

Met geschiktheidseisen toetst een opdrachtgever of een gegadigde of inschrijver geschikt is om de opdracht uit te voeren. Er kunnen eisen gesteld worden om het financieel en economisch draagvlak en de technische en beroepsbekwaamheid te toetsen. Een gegadigde of inschrijver moet tenminste voldoen om deel te mogen nemen aan de verdere procedure.

Uitsluitingsgronden zijn bedoeld om niet integere bedrijven uit te sluiten. Bedrijven die bijvoorbeeld een ambtenaar hebben omgekocht moeten uitgesloten worden. Maar ook kan een bedrijf dat zijn belastingen niet betaald heeft van verdere deelname aan de procedure uitgesloten worden.

Selectiecriteria zijn criteria die gebruikt worden om het aantal geschikte gegadigden, die dus voldoen aan geschiktheidseisen, te beperken tot een vooraf bepaald aantal. Selectiecriteria liggen in het verlengde van geschiktheidseisen, zoals grootte of omvang van de gegadigde, kwaliteit of omvang van referenties, et cetera.

### 4.3.2 Gunningcriteria

De gunningcriteria bepalen vervolgens welke keuze wordt gemaakt uit de ingebrachte offertes. De Aanbestedingswet kent drie mogelijke gunningcriteria:

- beste prijs – kwaliteit verhouding (PKV)
- laagste kosten op basis van kosteneffectiviteit (KBK)
- laagste prijs (LP).

De Gemeente zal inschrijvingen zoveel mogelijk beoordelen op PKV. Indien dit geen toegevoegde waarde heeft wordt dit gemotiveerd in de aanbestedingsstukken opgenomen.

## 4.4 Contractvormen

### Overeenkomst (contract)

- Overeenkomst met één leverancier;
- Afname verplichting;
- Er is geen beperking aan de looptijd van de overeenkomst. Wel dient telkens voor ogen gehouden te worden dat op grond van het Europees Verdrag de markt voor het vrij verkeer van goederen en diensten niet mag worden geblokkeerd. Of dit het geval is, zal afhangen van de aard van de overeenkomst.

### Raamovereenkomst

- Overeenkomst met één of minimaal drie leveranciers;
- Geen afnameverplichting;
- Maximale looptijd is vier jaar.

### Concessieovereenkomst

Bij een concessie voor werk of dienst sluit u met een leverancier een overeenkomst voor de uitvoering van een werk of dienst. Het verschil met een reguliere opdracht is dat de tegenprestatie voor de uitvoering van het werk of de dienst niet bestaat uit betaling, maar uit het verlenen van een exploitatierecht voor het

betreffende werk of de dienst. De leverancier of aannemer draagt het exploitatierisico en kan zijn investering terugverdienen doordat derden betalen voor het gebruik van het werk of de dienst. Denk hier bijvoorbeeld aan de betaling van tol bij tunnels.

#### **4.5 Marktconsultatie en -informatie**

De gemeente Wageningen streeft er naar om optimaal gebruik te maken van de kennis en innovatiekracht van marktpartijen om optimale inkopen te bewerkstelligen. Marktconsultatie is daarvoor een geschikt instrument. Bij aanbestedingen kan de gemeente Wageningen de kwaliteiten, kennis en ervaring van marktpartijen benutten door voorafgaand aan een mogelijke aanbesteding een vrijblijvende marktconsultatie te houden. Tijdens deze sessies kan de gemeente de markt ook informeren over haar beleid en doelstellingen op het gebied van bijvoorbeeld circulariteit. Het al of niet deelnemen aan een marktconsultatie heeft geen invloed op de positie van marktpartijen bij een eventuele aanbestedingsprocedure.

## Hoofdstuk 5 Organisatorische kaders

### 5.1 Inkoopmodel

In de gemeente Wageningen is de inkoopfunctie ingericht volgens een decentraal inkoopmodel met een inkoopadviseur in een coördinerende rol. De Inkoopadviseur faciliteert met kennis en ontwikkelt de benodigde instrumenten voor de professionalisering van de inkoop waarbij de inkoopfunctie in de organisatie zelf de verantwoording draagt voor een rechtmatige uitvoering van aanbestedingen. Hierbij is een aantal uitgangspunten gehanteerd.

De Inkoopadviseur volgt nauw op de ontwikkelde instrumenten, procedures enzovoorts goed voldoen en stelt dit eventueel op eigen waarneming of op aangeven van de organisatie naar behoefte bij. De inspanningen zijn er op gericht dat de inkopende organisatie zich in grote mate zelf kan redden bij het opstellen van de offerteaanvraag danwel aanbestedingsdocumenten. Waar mogelijk beperkt de Inkoopadviseur zich tot begeleiding van het verwervingsproces en strategische advisering zodanig dat een transparant, rechtmatig en economisch gunningsproces wordt gerealiseerd, waarbij de ideële en ethische kaders worden meegenomen.

### 5.2 Inkoopsynergie

Door inkoop samenwerking te zoeken met de regiogemeenten kan de gemeente Wageningen haar inkooppositie in de markt versterken. Samenwerking kan leiden tot doelmatiger inkopen, kennisdeling, capaciteitsdeling, verlaging van risico's, verlaging van inkoopproceskosten enzovoorts wat uiteindelijk tot versnelling van inkoopprofessionalisering zal leiden. Een concreet voorbeeld hiervan is de samenwerking in FoodValley verband met de gemeenten Ede, Veenendaal, Rhenen, Barneveld, Nijkerk, Scherpenzeel en Renswoude.

### 5.3 Hanteren van standaard werkwijzen

Een eenduidige professionele werkwijze is een speerpunt voor de gemeente Wageningen. Aangezien een groot deel van de inkoopactiviteiten in het kader van integraal management decentraal belegd is, kiest de gemeente daarom voor een standaard werkwijze. Door middel van het ontwikkelen van standaard documenten ontstaat er voor elke medewerker, ongeacht zijn functie, een eenduidig beeld hoe ze (inkoop)procedures moeten afhandelen.

De standaard documenten kunnen ook worden gebruikt om de professionele werkwijze te kunnen waarborgen. Met behulp van deze standaardformulieren streeft de gemeente er naar om een constante kwaliteit richting de ondernemers uit te stralen. Ten slotte maakt het hanteren van standaardwerkwijzen het mogelijk om inkoopinformatie op een eenduidige manier te registreren én te rapporteren.

#### 5.3.1 Dossiervorming

Het aanbestedingsdossier speelt bij aanbestedingsprocedures een essentiële rol. Niet alleen bij de verantwoording achteraf (zowel extern als intern), maar ook tijdens de uitvoering van het proces.

Aan de hand van het dossier kan worden vastgesteld hoe de aanbesteding is verlopen, welke personen daarbij betrokken zijn geweest en in welke hoedanigheid. De dossiervorming is een taak en verantwoordelijkheid van de functionaris die belast is met de uitvoering van de aanbesteding. De aanbestedingsdossiers dienen inzichtelijk en volledig te zijn. Het aanbestedingsdossier zal na afloop van het aanbestedingsproces centraal worden gearchiveerd.

## 5.4 Contractbeheer

Door middel van goed contractbeheer is het eenvoudig vast te stellen met welke leveranciers er contracten zijn voor welke onderwerpen. Alle contracten moeten worden geregistreerd in het contractbeheerssysteem. Door dit systeem ontstaat inzicht in het aantal afgesloten contracten, de overeengekomen prijzen en voorwaarden, ingekomen facturen kunnen hieraan worden getoetst. Ook worden betrokkenen gealarmeerd bij belangrijke stappen in het contract, zoals waarschuwing om te starten met nieuwe aanbesteding, eventueel gebruik te maken van optiejaar, nieuwe besprekingen te voeren etc. Deze informatie moet dus up-to-date en beschikbaar zijn voor de betrokkenen of bevoegden.

## **Hoofdstuk 6      Evaluatie, verantwoording en communicatie**

### **6.1      Evaluatie**

Het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid is, net als ieder ander beleid, geen vaststaand gegeven, maar een dynamisch proces. Marktontwikkelingen, wijzigingen in de (inter)nationale regelgeving en ervaringen met de in dit beleid weergegeven procedures maken het nodig om het vastgestelde beleid regelmatig te evalueren.

Bovendien is het een wettelijke taak van het college om toezicht te houden op de doelmatigheid en rechtmatigheid van het beleid. Op basis van de uitkomst van de evaluatie kunnen voorstellen worden gedaan die leiden tot bijstelling van het beleid.

Het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid van de Gemeente Wageningen wordt daarom elke drie jaar geëvalueerd en zo nodig herijkt. Indien wenselijk c.q. noodzakelijk kan dit ook eerder gebeuren. Initiatiefnemer tot de evaluatie is de inkoopadviseur.

### **6.2      Verantwoording**

Onderdelen van de verantwoording zijn in ieder geval het bepalen van de effectiviteit van het beleid (ex post) in algemene zin, een inkoopscan, bijdragen in duurzaam inkopen, social return en lokale ondernemers. De verantwoording wordt in hoofdlijnen opgenomen in de bedrijfsvoeringparagraaf van de jaarrekening.

### **6.3      Communicatie**

Het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid wordt zowel intern als extern gecommuniceerd en gepubliceerd op het intranet en de website van de gemeente Wageningen. Daarnaast worden de inkoopende medewerkers en het management periodiek op de hoogte gebracht van eventuele ontwikkelingen en activiteiten door de Inkoopadviseur.



## Bijlage 1                      Aanbestedingsprocedures en drempelbedragen

### Drempelwaarden Europese aanbestedingen

Of de Europese aanbestedingsregels toegepast moeten worden bij een aanbesteding, wordt in eerste instantie bepaald door de drempelbedragen.

### Aanbestedingstabel drempelbedragen

Onder het begrip 'drempelwaarde' moet het bedrag van de totale investering (inclusief eventuele opties), exclusief BTW worden verstaan.

Procedure	Werken	Leveringen en Diensten	Sociale, specifieke diensten	Aantal uit te nodigen leveranciers
Enkelvoudig onderhands	≤ € 150.000	≤ € 50.000	≤ € 50.000	Eén
Meervoudig onderhands	> € 150.000 – ≤ € 2.000.000	> € 50.000 – ≤ € 221.000	> € 50.000 – ≤ € 750.000	Drie of meer
(Niet) Openbare Nationale procedure	> € 2.000.000 – ≤ € 5.548.000			n.v.t.
Europese Aanbestedings-procedure	> € 5.548.000	> € 221.000	> € 750.000	n.v.t.

De Europese drempelbedragen gelden vanaf 1 januari 2018 tot en met 31 december 2019. De drempelbedragen voor Europees aanbesteden worden elke twee jaar opnieuw vastgesteld door de Europese Commissie. Het Inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente Wageningen volgt deze Europese drempelbedragen.

### Procedures

#### Enkelvoudig onderhands aanbesteden:

De opdracht wordt gegund aan één partij die op basis van een offerteverzoek een offerte heeft ingediend. Er is geen sprake van concurrentiestelling tussen mogelijke opdrachtnemers;

**Meervoudig onderhands aanbesteden:**

De gemeente kiest zelf een aantal opdrachtnemers uit, die worden uitgenodigd een offerte uit te brengen. Er is dus sprake van beperkte concurrentiestelling. Er gelden geen voorschriften tot openbare bekendmaking of voorschriften voor de duur van termijnen;

**Nationaal aanbesteden** met of zonder voorafgaande selectie:

De gemeente plaatst openbaar een aankondiging voor een opdracht maar is niet gehouden aan publicatie op TED (de 'Europese aanbestedingskalender'). Er is vrije concurrentiestelling tussen alle mogelijke opdrachtnemers. Bij 'voorafgaande selectie' wordt eerst uit de aangemelde gegadigden een (vooraf bepaald) aantal potentiële opdrachtnemers geselecteerd die worden uitgenodigd een offerte uit te brengen;

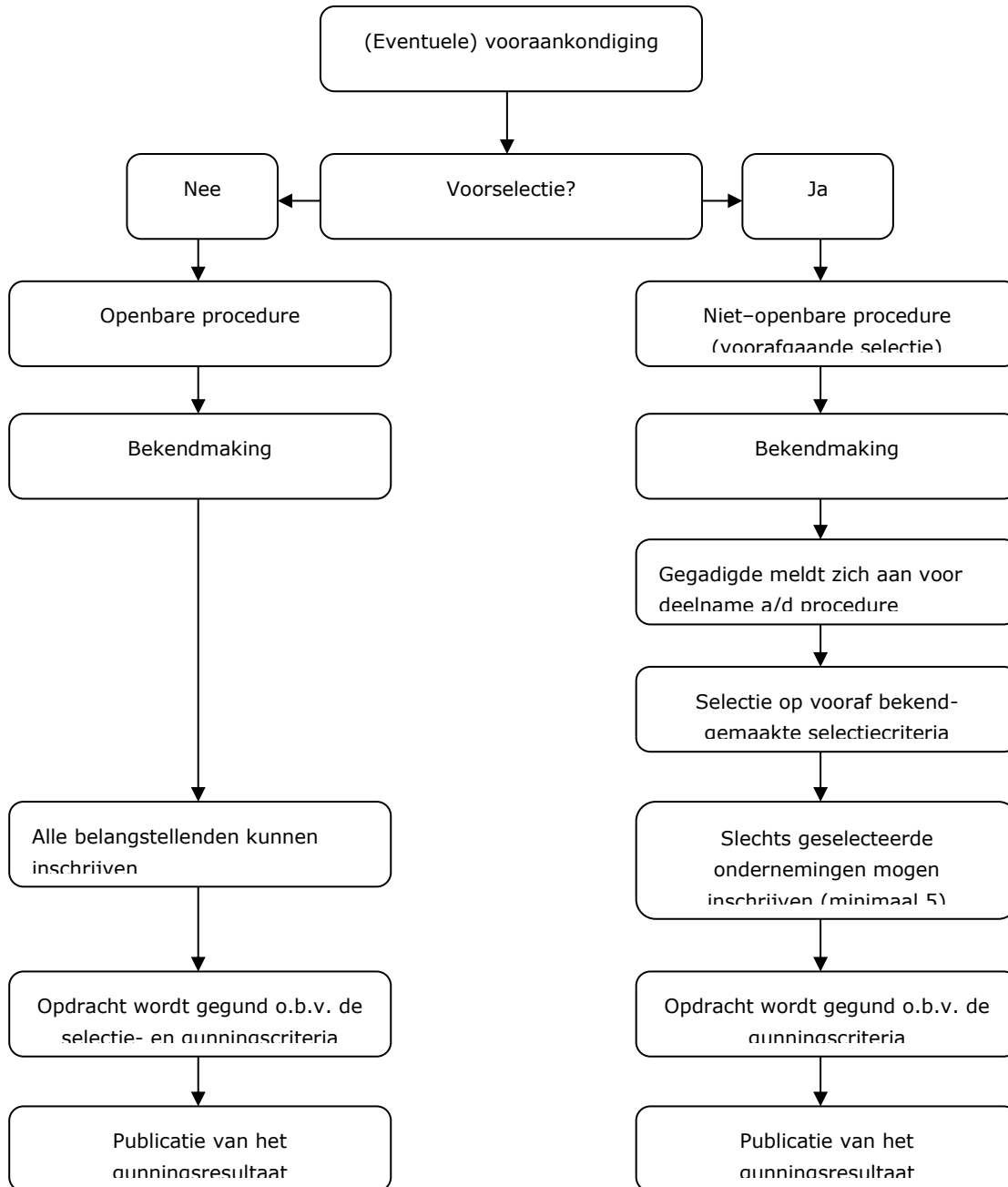
**Europees aanbesteden** met of zonder voorafgaande selectie:

De gemeente plaatst op Europees niveau een aankondiging voor een opdracht. Er is vrije concurrentiestelling tussen alle Europese opdrachtnemers.

Zie Bijlage 2 voor het verschil openbare en niet-openbare procedure van leveringen en diensten.

## Bijlage 2

## Verschil openbare en niet-openbare procedure van leveringen en diensten



## Bijlage 3                      Begrippenlijst

<b>Aanbesteden</b>	Aanbesteden is een vorm van inkopen met een specifieke wijze van marktbenadering waarbij de opdrachtgever, na concurrentiestelling, een opdracht gunt. De verschillende fasen van het tactische inkoopproces worden in een aanbesteding gestructureerd doorlopen. Doel is om het inkoopproces op deze wijze transparant, objectief en non-discriminatoire te laten verlopen.
<b>Aanbesteding</b>	Een door een aanbestedende dienst te voeren aanbestedingsprocedure teneinde een opdracht (onder bezwarende titel) voor het verrichten van diensten, het leveren van producten, dan wel het uitvoeren van een werk te verstrekken.
<b>Aanbestedingswet</b>	De gewijzigde Aanbestedingswet 2012 van 1 juli 2016, waarin de aanbestedingsrichtlijnen 2014/23/EU, 2014/24/EU en 2014/25/EU van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor werken, leveringen en diensten zijn geïmplementeerd.
<b>Aannemer</b>	Iedere ondernemer die de uitvoering van werken op de markt aanbiedt.
<b>Algemeen Reglement voor Werken 2016 (ARW 2016)</b>	Reglement voor het aanbesteden van opdrachten van Werken en aan Werken gerelateerde Leveringen en Diensten. Op grond van de Aanbestedingswet 2012 en het Aanbestedingsbesluit is een aanbestedende dienst verplicht om het ARW 2016 toe te passen voor overheidsopdrachten voor werken onder de Europese drempelwaarden volgens het 'pas toe of leg uit'-principe. Boven de Europese drempel is het gebruik van het richtsnoer niet verplicht
<b>Circulair inkopen</b>	Inkopen zonder de gevolgen van beslissingen en keuzen af te wentelen op de toekomst of op andere landen en zonder grondstoffen of energie te verspillen.
<b>Diensten</b>	Diensten als bedoeld in artikel 1.1 Aanbestedingswet.
<b>Dienstverlener</b>	Iedere Ondernemer die diensten op de markt aanbiedt.
<b>Duurzaam inkopen</b>	Het programma Duurzaam Inkopen stimuleert overheden om milieu- en sociale aspecten mee te nemen bij de inkoop van producten en/of diensten. Op de website <a href="http://www.pianoo.nl/themas/duurzaam-inkopen/productgroepen">http://www.pianoo.nl/themas/duurzaam-inkopen/productgroepen</a> worden hulpmiddelen aangereikt om het voor een overheidsorganisatie zo eenvoudig mogelijk te maken om duurzaam inkopen in te voeren in de praktijk.
<b>Drempelbedrag</b>	Bedrag waarboven een bepaalde (Europese) aanbestedingsprocedure is voorgeschreven.
<b>Doelmatig (efficiënt)</b>	Doelmatig zowel op het gebied van de verhouding van prijs en kwaliteit, als ook op organisatorisch gebied.
<b>Enkelvoudig onderhandse aanbesteding</b>	Een procedure waarbij één natuurlijke of rechtspersoon uitgenodigd wordt tot inschrijving.

<b>Gunningscriteria</b>	Zij hebben betrekking op de kwaliteit van de aanbieder en niet op de kwaliteit van de aanbieder (zie hiervoor de selectiecriteria).
<b>Inkoop</b>	(Rechts)handelingen van de Gemeente gericht op de verwerving van werken, leveringen of diensten en die een of meerdere facturen van een Ondernemer met betrekking tot bedoelde werken, leveringen of diensten tot gevolg hebben.
<b>Leveringen</b>	Leveringen als bedoeld in artikel 1.1 Aanbestedingswet.
<b>Non-discriminatoire</b>	Alle ondernemers krijgen dezelfde kansen.
<b>Objectief</b>	Alle ondernemers moeten op dezelfde manier worden beoordeeld.
<b>Offerteaanvraag</b>	Een enkelvoudige of meervoudige aanvraag van de Gemeente voor te verrichten prestaties of een (Europese) aanbesteding conform de Aanbestedingswet.
<b>Meervoudig onderhandse aanbesteding</b>	Een procedure waarbij minimaal drie natuurlijke of rechtspersonen worden uitgenodigd tot inschrijving.
<b>Ondernemer</b>	Een aannemer, leverancier of dienstverlener.
<b>Openbare aanbesteding</b>	Een procedure waarbij alle geïnteresseerde ondernemers zich kunnen aanmelden.
<b>Proportioneel</b>	In een redelijke verhouding tot de aard, omvang en complexiteit van de opdracht.
<b>Selectiecriteria</b>	Criteria die aan gegadigden of kandidaat-inschrijvers gesteld kunnen worden om voor een opdracht in aanmerking te komen. Deze bestaan uit: uitsluitingsgronden, eisen aan de beroepsbekwaamheid, financieel-economische eisen en technische geschiktheidseisen.
<b>Transparant</b>	Duidelijkheid met betrekking tot welke stappen in een (Europese) offerte-/aangebestedingsprocedure worden gevolgd en wat het resultaat van die stappen is.
<b>Werk</b>	Het product van een geheel van bouwkundige of civieltechnische of cultuurtechnische werken dat ertoe bestemd is als zodanig een economische of technische functie te vervullen.